

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoj), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Coăreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzâin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cuziereana, Decabal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Lăgediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniăreva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoj), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ila-mare), Rîureana (Cap. Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Șotimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Vătorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui em² câte 10 fileri.

Un act distins și nobil.

— Circularul P. S. S. Episcopului de Caransebeș în chestia asigurărilor. —

In cele următoare publicăm un circular pe care P. S. S. Episcopul Dr. Miron E. Cristea l-a adresat clerului și poporului din eparhia sa în chestia asigurărilor.

Cine va citi acest act, va trebui să recunoască împreună cu noi, că e scris cu pătrunderea, convingerea și altruismul de care poate fi capabil numai un suflet distins și nobil, ca al arhierelui dela Caransebeș. Și în adevăr. Folosește cel dintâiu prilej ce-i se îmbie și pe baza cifrelor reci — ce nu mai pot fi combătute — arată ce pagube materiale enorme suferă poporul din pricina lipsei de asigurări, pagube cari sunt cu atât mai grele, cu cât vin asupra unui popor sărac, și mai totdeauna împreunate și cu alte nenorociri. Cuprins de durere pentru aceste neajunsuri ale poporului său, își consideră de o datorință părintească să-și îndemne credincioșii să facă uz de asigurări, ca unele dintre cele mai excelente mijloace prin care ne putem conserva și înmulți avutul material și moral de care dispunem. Sfaturile pe cari le dă în această privință nobilul arhieriu al Bănățului sunt suprinzătoare prin temeinicia cu care se vede că a aprofundat chestiile de asigurări și cu care cunoaște defectele în practica afacerilor de asigurare. Știe că răul zace pe ambele părți. Sunt vinovați și oamenii noștri că nu se asigură, dar sunt vinovați — înzecit vinovați — acei „agenți necunoscuți”, cari prin înșelăciuni și altele au compromis o instituțiune așa de folositoare ca insti-

tuțiunea asigurărilor. Dar azi — zice între altele circularul P. S. S. — avem și noi Români din patrie o bancă de asigurare românească, care sub numirea „Bancă generală de asigurare” și-a început lucrările și Români din toate unghiurile se grăbesc a asigura la ea. Vă sfătuiesc deci și vă îndemn și eu din toată inima — continuă același circular — să vă asigurați acolo clădirile voastre căci atât întemeietorii, cât și conducători băncii acesteia sunt toți frați de ai noștri și fii bisericii noastre, cari duc și ei câte o lumină la aceleași biserici ca și noi“.

Am putea continua, dar ne oprim. E de ajuns pentru a învedera virtuțile celui ce-și ține de datorință și iubire să pună pe hârtie și să dea în lume — în aceste vremuri când circumspecția unor arhierii merge până la denegarea de sine — vorbe și sfaturi pe cât de luminoase, pe atât de bărbătești și românești.

E atât de mare serviciul, ce P. S. S. face poporului și instituțiilor noastre prin circularul său de azi, ca și peste tot prin toate actele și faptele sale, încât e cu neputință să fie cineva care să nu recunoască aceasta. Noi — cei dela această revistă — cari ne dăm seamă de însemnătatea și folosul sprijinului oferit de nobilul Episcop dela Caransebeș îi transpunem adâncile noastre mulțumite. —

Iată circularul în întregime.

Nr. 3749 Ep. Asigurarea contra focului etc.

CIRCULAR

cătră iubitul cler și popor din eparhia ortodoxă română a Caransebeșului.

În săptămânile trecute am primit dela Lugoj o cărticică, care cuprinde darea de samă a oficiului de

vicecomite, către adunarea generală a comitatului Caraș-Severin, ținută în luna Mai 1912. Frunzărind prin aceea dare de samă despre starea în toate privințele a locuitorilor din comitat, cu durere am aflat între altele, că în cursul anului trecut — 1911 — au fost cu totul 461 cazuri de foc și anume în 212 comune.

Având în vedere, că pe teritoriul comitatului sunt vr'o 363 de comune, constatăm, că într'un singur an a fost foc aproape în două treimi din numărul întreg al comunelor; iară icoana acestor nenorociri devine și mai posomorită, dacă știm, că pagubele cășunate de foc au fost de 894,012 cor., deci aproape un milion. Și fiind numai unii asigurați în contra focului dintre cei loviți de aceasta nenorocire, cei mai mulți au rămas de pagubă și astfel aceștia trebuie să se chinuiească mulți ani până să-și poată iarăși ridică clădirile nimicite și face adăpost pentru ei și vitele lor. Pagube neasigurate au fost de tot în acel an 508,012 cor., deci peste $\frac{1}{2}$ de milion.

Am cunoștință, că poporul nostru românesc încă nu este pretutindenea atât de luminat, ca să cunoască foloasele asigurării avutului lor în contra focului și a pacostilor de tot soiul, cari se descarcă asupra noastră și asupra hotarelor noastre. Deci hotărît că credincioșii bisericei noastre au îndurat în suma de $\frac{1}{2}$ milion cele mai multe pagube și astfel averea lor s'a impuținat în un singur an cu sute de mii.

Dară pe lângă marile pagube în bani se mai adaug la asemenea cazuri de nenorociri și alte năcazuri, căci nenorocirile de regulă nu vin singure, ci adeseori se țin lanț de olaltă. Mulți din cei loviți de nenorocire prin foc se bolnăvesc, de frică, de receală, se ard, încât — Doamne ferește — unii adeseori rămân pe toată viața lor cu urmările nenorocului, ce i-a ajuns.

Pe lângă acestea pagube anuale cauzate de foc, ne mai cearcă Dumnezeu cu ape și potop, cari asemenea produc pagube uriașe.

Inima noastră părintească trebuie să fie cuprinsă de multă durere, aflând despre asemenea suferințe de ale fiilor noștri credincioși.

Ne îndeplinim deci numai o părintească datorință către fiii noștri credincioși și iubiți, când — spre a-i feri după putință baremi de unele din asemenea nenorociri și mai ales de urmările lor dureroase — le dăm tuturor următoarele sfaturi:

1. Toți credincioșii noștri și mai ales tinerile părechi, cari cu ajutorul lui Dumnezeu ajung să-și întemeieze o vatră proprie, să-și dea silința a-și face clădirile din material solid — peatră sau cărămidă — și cu acoperiș, care nu se aprinde ușor de dinafară.

Anii din urmă cu groaznicile potopuri, ce s'au revărsat asupra multor sate din eparhia noastră, încă ne silesc să facem casele pe fundamente tari și puternice, cari mai ușor se luptă cu valurile infuriate.

2. Toți oamenii din sat să fie cu luare aminte, când umblă cu foc, lumină, țigări și altele. Să nu se depărteze de locul expus la ardere până nu s'au convins, că cea din urmă schintee de foc s'a stins. Mai

ales copiii să fie strict oprți a umblă cu focul și cu aprinjoare, căci adeseori s'au întâmplat, că sate întregi au ars din negrija unor copii nevrâstnici, cari nici sama nu-și pot da de nenorocirea adusă de ei asupra obștei întregi.

3. Proprietarii de case și clădiri economice să nu se încreadă orbiș în voia întâmplării, *ci nesmintit să-și asigure clădirile sau părțile acelea din clădiri, cari pot arde*. Ca să poată plăti taxele de asigurare (numite premii de asigurare), să cruțe paralele, cari adeseori se dau pe lucruri de prisos: pe mătăsării lux, beuturi și multe altele, căci asigurați fiind — și dacă ne arde ceva — barem o parte mai mare sau mai mică din pagubă ni se reîntoarce și astfel durerea noastră se impuținează.

Mi-s'au plâns adeseori țerani de ai noștri că și-au asigurat clădirile, plătind o parte din premii la niște agenți necunoscuți, ce au umblat prin comune și la urmă s'a adevărit, că aceia au fost niște pungăși, cari i-au înșelat și au dispărut fără de urmă.

Dară acum, iubiților credincioși, avem noi înșine Românii din patrie o bancă de asigurare românească, care sub numirea: „*Banca generală de asigurare*“ și-a început lucrările în Sibiiu și Românii din toate unghiurile se grăbesc a se asigura acolo.

Vă sfătuesc deci și vă îndemn și eu din toată inima, să vă asigurați acolo clădirile voastre, căci atât întemeietorii cât și conducătorii băncii acesteia sunt toți frați de ai noștri și fii ai bisericei noastre, cari duc și ei câte o lumină la aceleaș biserici ca și noi; înră de altă parte din venitul curat ce-i rămâne băncii la sfârșitul câte unui an, o parte dă tot așezămintelor, cari înaintează binele și cultura noastră românească. — Deci în mod nemijlocit — pe lângă că ne asigurăm avutul nostru propriu — mai ajutorăm și alte lucruri de folos obștesc pentru noi.

4. Asigurarea contra focului se poate face pe 10—12 ani, și în aceasta privință nu-i lipsă să ne adresăm la agenți necunoscuți, *ci fiecare preot, învățător și fruntaș din comună e dator să vă dea deslușirile de lipsă și să vă steie în ajutor, cu sfatul și cu lucrul.*

Dară edificiile, cari formează proprietatea parohiilor, precum sunt: bisericile, școalele, casele parohiale și altele. acelea să se asigure numai pe câte un an, căci ne ocupăm cu gândul a întemeia înși-ne un fond bisericesc pentru asigurarea lor, cum este atât la consistorul din Sibiiu, cât și cel din Arad.

5. De dorit este, ca să-și asigure cât de mulți și viața pe câte o anumită sumă, pe care să o capete fie ei înșiși cei asigurați, fie erezii lor după moartea celui asigurat. Pe calea aceasta — dacă adecă se asigură fie capii de familie, fie un membru al familiei — copiii și mai ales fetele, devin toți mai cruțători, strâng banul, ca să poată plăti la timp premiul și la urmă rămâne familia asigurată cu sume frumoase de bani; iară fetele pot căpăta tocmai la măritat o zestre frumoasă, căci nu strică — dacă fetele pe lângă purtare bună și casnică mai au și o zestre —

cât de frumoasă. Pe când — dacă n'am fi asigurați — suma taxelor de plătit și așa am cheltuit-o adeseori pe nimicuri, și la urmă nu ne alegem cu nimica.

6. În interesul obștesc al filor noștri sufletești, îndatorăm prin aceasta pe toți preoții, ca să cetească acest circular cu sfaturile arhieresti din el în toate bisericile, anume în una din sărbătorile viitoare, când va fi adunat mai mult popor la biserică, talmăcind și din partea lor cele cuprinse în circular și folosind toate ocaziile pentru a sfătui pe poporenii din parohii să se asigure la numita „Bancă generală de asigurare“, căci prin aceasta lucră spre binele poporenilor, a căror păstorire le este încredințată și pe cari datori sunt a-i feri de toate relele.

În sfârșit rog pe bunul Dumnezeu, cu cuvintele psalmistului: „Scutească-Vă Dumnezeu de toate nenorocirile“ (Psalm. 127, 7), căci „El este cel ce ne scapă din toate năcazurile“ (Înțelep. Sol. 16, 8). Cu arhierescă binecuvântare am rămas

Lovrana în Istria la 18 Mai 1912

al Vostru, al tuturor de binevoitor

Dr. E. Miron Cristea
episcop.

Urcarea capitalului social al „Albinei“.

Precum suntem informați ultima emisiune de acții a „Albinei“ (a V-a), prin care capitalul social al primului nostru așezământ financiar a fost urcat prin emiterea a 15,000 acții nouă dela K 3,000,000 la K 6,000,000 — cu toată criza extraordinară de bani, ce dominează neîntrerupt încă din toamna anului trecut — a reușit splendid și preste toate așteptările.

Până la termenul de 15 Iunie a. c. fixat, conform „Prospectului“ de data 23 Martie a. c. pentru subscrierea nouelor acții, s'au scris din cele 15,000 acții nouă în total 14,646 acții.

Au rămas deci neoptate de vechii acționari ai „Albinei“ abia 370 acții din noua emisiune.

Acestea se vor vinde în primul rând tot acționarilor de pân'acum ai „Albinei“, anume preste valoarea nominală și taxa de emisiune cu prețul de K 100 de bucată, în favorul Fondului de garanție al scrisurilor fonciare, conform prospectului special, ce se va publica din partea Direcțiunii în proximele zile.

Ca termen ultim este fixată ziua de 1 August a. c., până la care va fi a se plăti pe lângă suma de K 100 și rata primă a acțiilor optate.

Succesul strălucit al emisiunii între împrurări externe atât de grele este un fapt din cele mai îmbucurătoare și dovedește incre-

derea marelui nostru public în soliditatea și viitorul „Albinei“. Este cu atât mai demn de remarcat marele interes manifestat și cu ocazia această de acțiile „Albinei“, cu cât, pe lângă marea siguranță, ce o au, ele au o rentabilitate relativ modestă și emisiunea s'a făcut în cea mai mare liniște, fără multă reclamă și animare a publicului, mijloace de cari conducătorii „Albinei“ nici când nu s'au folosit în acțiunile lor.

De ce trebuie ținut seamă la cumpărări-vânzări de realități?

În ziua de azi abia mai ajung la vânzare vre-o moșie sau realități, cari să fie libere de sarcini. La încheierea contractului de vânzări-cumpărări trebuie deci luate dispoziții, că ce are să se întâmple cu sarcinile intabulate pe imobili. Două cazuri sunt posibile: cumpărătorul sau plătește întreg prețul de cumpărare stipulat, obligând pe vânzător să șteargă de pe imobili sarcinile, sau cumpărătorul ia asupra sa cu realitățile împreună și sarcinile intabulate pe ele. Experiința a dovedit că în ambele cazuri se întâmplă greșeli, cari pot păgubi sau pe cumpărător sau pe vânzător. Iată câteva cazuri mai frecvente:

Dacă cumpărătorul dorește să ia asupra sa realitățile libere de sarcini, de regulă pune condiția, că vânzătorul într'un anumit timp precluziv este obligat a șterge sarcinile intabulate și drept garanție reține o anumită parte a prețului de cumpărare. Termenul precluziv se stabilește în cele mai multe cazuri întâmplător și fără a ținea seamă, că condițiile de replătire ale împrumuturilor ipotecare sunt fixate diferit. Astfel unele împrumuturi ipotecare se pot replăti numai pe lângă un anunt prealabil, la altele sunt stipulate pentru cazul replătirii diferite taxe de storno, ce variază după durata împrumuturilor. Joacă rol la replătirea împrumuturilor și împrejurarea că se face replătirea la scadență sau altădată. Dacă vânzătorul trece toate acestea cu vederea, ținerea termenului precluziv stipulat îi cauzează multă bătaie de cap și nu arareori și cheltueli zadarnice, ba și pagubă.

Procedura corectă în astfel de cazuri este ca vânzătorul să fie lămurit, încă înainte de încheierea contractului, asupra condițiilor, sub cari se poate replăti împrumutul și să încheie contractul ținând seamă de ele.

Un exemplu: Imobilul, care formează obiect de vânzare este împovărat cu un împrumut ipotecar pe anuități de K 4000,— la care sunt stipulate următoarele condiții: anuitatea semestrală de K 144 plătită anticipativ este scadență în fiecare an la 1 Ianuar și 1 Iuliu; replătirea împrumutului, dacă se abzice cu $\frac{1}{2}$ an înainte este liberă de taxă; dar dacă se întrelasă abzicerea trebuie plătite interesele de 6% pe $\frac{1}{2}$ an înainte. Să admitem, că împrumutul de K 4000, după plătirea a 5 anuități stă cu un capital restant de K 3795.44; anuitatea a 5-a a plătit-o debitorul la 1 Iuliu 1911, va să zică este regulat până la 1 Ianuar 1912; interese restante nu sunt. Dacă contractul s'a încheiat d. ex. la 1 August și obligă pe vânzător să replătească împrumutul până la 1 Octomvrie 1911 și

să șteargă povara, atunci debitorul plătește la 1 Octombrie:

pentru capital	K 3795·44
+ 6% interese de abzicere ..	113·88
total „	3909·32

Cu aceeași sumă putea replăti debitorul împrumutul său și la 1 Ianuar 1912, în care caz depunând suma spre fructificare cu 4 $\frac{1}{2}$ % putea beneficia pe 3 luni de interese în sumă de K 43·97, care în cazul amintit o perde.

Iar dacă ar putea aștepta cu replătirea timp de $\frac{1}{2}$ an dela data subscrierii contractului atunci ar scăpa și de interesele de abzicere de K 113·88.

După cele premerse, mai practic ar fi a încheia contractul așa, că vânzătorul ar lua obligamentul să abzică imediat împrumutul și după expirarea termenului de $\frac{1}{2}$ an cumpărătorul ar plăti suma recerută pe baza socotelii făcută de creditor, iar până atunci ar fractifica banii la vre-o bancă. În contract trebuie stipulat lămurit și aceea, că cine are să plătească eventuala anuitate scadentă în restimp (în cazul acesta 1 Ianuar) care cu toată abzicerea împrumutului totuși trebuie plătită.

Un alt caz mai frecvent este că cumpărătorul ia asupra sa împreună cu imobilul și poverile. În cazul acesta trebuie să fie precaut cumpărătorul nu cumva să se păgubească. Cumpărătorul se interesează de cele mai multe ori numai în mod superficial de mărimea capitalului restant al sumei intabulate. Dar că interesele sau anuitățile decăzute până când sunt plătite, că vânzătorul n'are cumva restanțe sau din contră nu cumva vânzătorul a regulat împrumutul său și preste termenul de încheiere a contractului — sunt tot chestii, ce le trec de regulă cu vederea atât vânzătorul, cât și cumpărătorul. De aceea se poate întâmpla, că sau cumpărătorul este constrâns a plăti restanțele neprevăzute, sau apoi perde vânzătorul rebonificarea, ce i-ar compete după interesele sau anuitățile plătite înainte.

Pentru a preveni astfel de pagube este consultat a întreba înainte de încheierea contractului la institutul creditor, cât este capitalul restant din suma intabulată pe realități, până când sunt plătite interesele și anuitățile, ce condiții de plată și replătire sunt și aplicat este institutul creditor a transcrie împrumutul pe numele cumpărătorului și dacă da, sub ce condiții?

Exemplu: Dacă cumpărătorul vrea să ia asupra sa împrumutul din exemplul de mai sus și — să zicem — vânzătorul este în restanță cu 2 anuități despre ceea-ce cumpărătorul ce este drept are știre, dar este în credință, că capitalul mai stă cu K 3880·56 și detrage numai atâta din prețul de vânzare: atunci creditorul pretinde dela noul debitor interesele de întârziere după anuitățile restante și pentru anuități separat K 288 — și după ce din suma aceasta cade pe amortizare din capital numai K 85·12, paguba cumpărătorului este, afară de interesele de întârziere, de K 202·88. Din contră, dacă cumpărătorul cere din bună vreme informație dela creditor, că sub ce condiții poate lua asupra sa împrumutul restant, atunci cumpărătorul poate scăpa de pagubă așa, că detrage din preț suma anuităților restante și a intereselor de întârziere. În modul acesta ambele părți pot evita eventualele pagube ori chiar procese.

Novela nouelor legi de dare.

În ședința dela 19 crt. a parlamentului noul ministru de finanțe Teleszky a prezentat un proiect de lege despre *modificarea și completarea art. de lege VI, VII, VIII, IX, și XI din 1909.*

Precum se știe dintre nouele legi de dare aduse în 1909 s'a pus în vigoare până acum numai legea privitoare la darea de casă, pe când punerea în vigoare a celorlalte legi de dare s'a amânat dela 1 Ianuar 1911 până la 1 Ianuar 1913 constatându-se că s'au străcorat în ele unele greșeli, cari parte colidează cu principiile fundamentale ale singuraticelor legi, parte sunt nepractice. Dintre modificările propuse și primite ulterior de parlament are efect mai adânc numai o singură dispoziție, cari se referă la *reducerea cheiei dării generale de câștig la 3% resp. la un venit total de K 2000 sau K 1000 la 2% resp. 1%.* Noul proiect de lege se compune din 3 părți și are 45 de §§. Partea primă modifică și completează legea relativă la *darea de casă.*

Partea a doua se ocupă cu modificarea și completarea legii referitoare la *darea de interese după capital și rentă.*

În partea a treia se completează și modifică legea relativă la *darea de câștig a întreprinderilor obligate la dare de seamă publică.* Conform §. 6 al proiectului de lege §. 1 a legii amintite se întregeste cum urmează:

„În fine sunt supuse la dare de câștig întreprinderile obligate la dare de seamă publică în general, *căile ferate locale și vicinale, cassele de păstrare, resp. institutele de bani, cari în sensul statutelor sunt îndreptățite la primirea de depuneri spre fructificare, inclusive institutele de bani municipale și comunale (urbane)* §. 7 delătură o contrațicere între §§-ii 7 și 12 a legii dispunând, că în caz când întreprinderea obligată la dare de seamă publică este parte scutită în mod provizor de dare, parte supusă la dare, venitul supus la dare este a se fixa pentru timpul cât durează scutirea provizorie în modul prescrip pe calea ordinațiunii.

Paragraful 8 ținând seamă de interesele comerțului și industriei indigene și pentru a da posibilitatea de a fixa pe baza corectă darea *filialelor indigene a întreprinderilor comerciale și industriale din străinătate* regulează împărțirea veniturilor și cheltuielilor și fixează o bază de dare minimală.

Paragraful 9 acoardă scutirea de dare până la 6% ale părților fundamentale numai acelor însoțiri de ajutor propriu, cari aparțin vre-uneia dintre organizațiile centrale recunoscute de guvern.

În partea IV se modifică și completează *legea relativă la darea generală de câștig.*

Paragraful 13 conține reducerea cheiei de dare amintită deja mai sus.

Paragraful 20 îndreptează două dispoziții mult excepționate ale §-ului 19 al art. de lege X 1909.

Acest § 19 a conținut dispoziția, că sumele cari sunt plasate în rezervele de premii și în rezervele de deteriorare amintite în punct 7 al §-ului 17 al art. de lege VIII: 1909 sunt „numai în anul următor“ libere de dare. Unii au interpretat aceasta în sensul că după aceea sunt deja supuse la dare, ceea-ce este greșit. Din motivul acesta proiectul dispune acum mai precis, că sumele din chestiune sunt libere de dare câtă vreme nu li se schimbă destinația.

Important este aici §-ul 40, care *normează în scrierea contribuabililor în lista alegătorilor*, cum urmează:

În lista alegătorilor se vor înscrie:

1. Pe baza §-ului 5, punct b.) al art. de lege XXXIII. 1874 toți aceia, cari dovedesc un venit anual minimal de K. 210, ce servește de bază la darea de pământ, de casă, la darea generală de câștig, la darea de interese după capital și de rentă.

2. Pe baza §-ului 6 punct c.) și a §-ului 7 a art. de lege XXXIII: 1874 toți aceia, cari sunt împovărați cu o dare generală de câștig de ori și ce sumă:

3. Pe baza §-ului 6 punct d) și e) a art. de lege XXXIII: 1874 toți meseriașii, cari în orașe cu drept municipal sau în orașe cu magistrat sunt împovărați cu o dare generală de câștig de ori și ce sumă și b) cari, în comune mari și mici, ocupă în permanentă, cel puțin o calfă.

4. Pe baza §-ului 7 al art. de lege XXXIII: 1874 toți impiegații, cari plătesc dare de venit după un salariu fix anual de cel puțin K 1400, resp. toți funcționarii de stat, municipali și comunali, cari plătesc dare de venit după un salariu anual de cel puțin K 1000.

Noile legi de dare, votate deja de parlament în zilele trecute, vor intra în vigoare la 1 Ianuar 1913.

SITUAȚIUNEA AGRICOLA.

(Starea sămănăturilor).

Ministrul de agricultură publică pe baza rapoartelor dela inspectorii săi agricoli, cu data de 15 Iunie următorul raport oficios asupra stării sămănăturilor:

În jumătatea primă a l. c., adică în primele două săptămâni după publicarea ultimului raport oficios, timpul cu excepția părților de o.t și sud-ost a comitatelor din țară a fost uscat și cald, în jumătatea a doua în special în părțile vestice ale țării în cea mai mare parte timpul a fost ploios; în unele părți chiar ruperi de nori, furtuni mari, cari au produs mici inundații. Furtunile au fost în mai multe locuri în legătură cu grindină, care a bătut nu numai viile și grădinile cu pomi, ci chiar și sămănăturile.

Astfel grindina a bătut în zilele de 8—12 l. crt. în comitatele următoare: Sălăgiu, Arad, Cenade, Caraș-Severin, Timiș, Torontal, Alba de jos și Turda Arieș.

Temperatura a fost în prima jumătate a lunii Iunie ceva mai ridicată ca temperatura normală și în urma aceasta sămănăturile căpătându-și căldurile trebuicioase au început a se dezvoltă într'un mod favorabil. Cu toate acestea dacă ele nu sunt așa după

cum ar fi de așteptat este a se atribui în mare parte ploilor dese, furtunilor, ruperilor de nori și inundațiilor din timpul din urmă și în parte ruginei, care în urma umezelei a atacat în multe locuri recolta.

Rugina pe frunză s'a observat în comitatele următoare: Bihor, Sătmar, Arad și Torontal.

Toate acestea luându-le în considerare, *recolta generală se poate numi bună mijlocie și la caz de schimbare favorabilă a temperaturii se poate încă și mai mult îmbunătăți.*

După datele calificătoare a holdelor rezultă, că *Grâul* este bun în 53 comitate, mijlociu și bun mijlociu în 10. *Săcara* este bună în 36 comitate, mijlocie și bună mijlocie în 24 comitate. *Orzul* este bun în 40 comitate, mijlociu și bun mijlociu în 21, slab mijlociu în 2 comitate. *Ovăsul* este bun în 22 comitate, bun mijlociu în 38 și slab mijlociu în 3 comitate. După datele acestea rezultă, că mai bună recoltă dă grâul și mai slabă ovăsul.

Dintre comitatele locuite de Români se pot aștepta după datele de până acum la recoltă bună următoarele comitate: Alba de-jos, Bistrița-Năsăud, Brașov, Făgăraș, Murăș-Turda, Sibiu, Târnavă-mare și Turda-Arieș.

Recoltă bună-mijlocie pot spera comitatele: Arad, Cenade, Maramurăș, Sătmar, Selăgiu și Târnavă-mică.

Recoltă mijlocie comitatele: Caraș-Severin, Cluj, Solnoc-Dobăca și Timiș.

Ce privește singuraticile sămănături *grâul* a dat în toate părțile țării în spic și aceasta se datorește zilelor calde din urmă, dar în regiunile unde a plouat mai mult s'a culcat, iar în multe părți s'a lățit rugina cu toată schimbarea temperaturii, însă tot numai pe frunze.

În singuraticile regiuni ale țării starea sămănăturilor de grâu este următoarea:

În ținuturile dintre Dunăre și Tisa dă în spic, iar în locurile mai ridicate a dat deja. Spicul în cea mai mare parte e frumos și mare.

În regiunea de-a dreapta Dunărei a dat în spic, paiul este destul de înalt și spicul bine dezvoltat, în unele locuri a crescut buruieni multe.

În regiunile din stânga Dunărei a dat în spic, care este destul de frumos, iar paiul înalt. Rugina se lățește și trece la paiu.

În regiunea de-a dreapta Tisei grâul este des, paiul înalt, dar în urma ploilor și a furtunilor s'a culcat în cele mai multe locuri. Rugina se lățește tare.

În regiunea Tisa-Murăș recolta e frumoasă, dar în urma umezelei sămănăturile s'au culcat și rugina se lățește pe frunze și cresc buruieni.

În Ardeal la sămănăturile de grâu s'a observat rugină pe frunză. Ploile dese au împedat darea în spic; în ținuturile mai reci abia acum începe a dă în spic.

Sămănăturile de *săcară* s'au dezvoltat bine în toate părțile țării, dar în urma ploilor și a grindinei s'au rărit. Paietele sunt înalte, și spicul mare. Recolta se prevede a fi mijlocie.

Sămănăturile de *orz* s'au dezvoltat în toate părțile bine și promite o recoltă mijlocie. La sămănăturile de primăvara ploile le-a folosit mult.

Sămănăturile de *ovăș* în urma timpului din urmă s'au îmbunătățit; pe locurile, cari au fost mai expuse ploilor a crescut multă buruienă și melcii a cauzat mari pagube.

Porumbul s'a dezvoltat în general frumos, săpatul prim în cea mai mare parte s'a terminat; în unele locuri s'a început săparea a doua, în urma ploilor din urmă buruienile s'a înmulțit.

Cartofii s'au dezvoltat frumos, prima săpare s'a terminat în multe locuri.

Plantelor de grădină ploile din urmă le-a fost foarte favorabile, dar au crescut multe buruieni, cari trebuie depărtate.

Dintre *nutrețurile măiestrite la trifoiu și luțernă* cositul prim n'a adus cantitatea îndestulătoare după cum s'a așteptat. Timpul ploios din urmă a cauzat pagube. A doua cosire promite o recoltă mai bună.

Fânățele în urma ploilor abundente stau bine, dar în multe ținuturi fânul a fost udat, scăzându-i astfel prețul.

Pășunile s'au îmbunătățit bine, iar vitele au destul nutreț.

Viile intrucâtva s'au îndreptat, dar totuși pagubele cauzate de grindină nu s'au acoperit. Legarea și stropirea e în curgere. În mai multe ținuturi s'a arătat peronospora. În general se speră o recoltă mediocră.

La *poamele timpurii* se așteaptă o recoltă slabă. Merele, perele și prunile în unele regiuni sunt frumos dezvoltate. În general e de așteptat o recoltă mijlocie; iar în unele ținuturi s'a ivit insecte și vermi, cari cauzează mari pagube.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu. Precum am anunțat și noi la timpul său, „Albina“ a hotărât încă în toamna anului trecut înființarea unei sucursale sau expozituri în America cu sediul în New-York, menită a se ocupa în prima linie cu trimerile de bani a emigraților noștri în patrie. Pentru activarea acestei sucursale a și trimis la New-York pe dnii Dr. Tib. Brediceanu și Eugen Vancu primul secretarul, al doilea cassarul centralei institutului.

În intervalul dela hotărârea luată de direcțiune privitoare la noua sucursală din New-York și până la încercarea făcută de trimeșii „Albinei“ de a o activa pe aceasta, schimbându-se radical relațiile din Statele Unite, îndeosebi prin înăsprirea condițiilor sub cari societăți străine se pot etabla acolo cu expoziturile lor — Direcțiunea, ținând seamă și de încordarea durabilă a pieței de bani, a abandonat deocamdată și până la timpuri mai prielnice activarea sucursalei proiectate și a revocat pe trimeșii săi din New-York.

Ei s'au și reintors în patrie cu bogate experiențe câștigate în timpul petrecerii lor de câteva luni în America, cari depuse într'un vast memoriu prezentat Direcțiunii vor înlesni mult organizarea din viitor a sucursalei, care acum din cauze externe și neatârnatore de Direcțiunea „Albinei“ și de delegații acesteia la America nu s'a putut înființa.

Dirigent al filialei din Murășoșorheiu a „Albinei“ a fost numit în ultima ședință a direcțiunii dl *Eugen Vancu*, fost până acum cassar la Centrală.

Apel către băncile noastre!

Furtunile și potopul, ce au bântuit în luna trecută în mai multe ținuturi locuite de poporul nostru, aducându-l în unele părți la săpă de lemn impune și băncilor și cercurilor din jurul băncilor noastre datoria de a contribui în câtva la alinarea durerilor și mizeriei fraților noștri nenorociți.

Bazați și pe apelul ce s'a făcut în direcțiunea aceasta în adunarea generală a însoțirii noastre la Caransebeș apelăm deci și noi la băncile noastre și le rugăm să binevoiască a contribui cu sume cât mai mari posibile la „Colecta“ ce o deschidem pe calea aceasta. Contribuirile rugăm a le expedia la *Cassa „Solidarității“* în Sibiu, de unde se vor trimete la destinație.

Până acum s'au făcut următoarele contribuiri:

„Albina“ Sibiu K 800—

„Poporul“ Săliște „ 50—

Băncile noastre, care au contribuit deja la alte colecte inițiate din altă parte, sunt rugate a ne comunica aceasta cu indicarea sumei donate.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 27 Iunie 1912.

Situația *pieței internaționale de bani* arată dela ultimul nostru raport incoace o ameliorare oarecare, efectele căreia asupra pieței interne de bani se resimte însă numai în măsură foarte mică. Discontul privat, cu toată apropierea lui ultimo, a stat în Berlin $4\frac{1}{2}\%$, iar banii de zi 3% . În London discontul privat cotează $2\frac{7}{8}\%$, iar în Paris 2% .

În *pieța internă de bani* sub influința restrângerilor de credit cererea s'a mișcat în ultimul timp în cadre modeste. Se așteaptă însă un ultimo puternic, pentru care băncile mari au făcut deja din bună vreme preparative, stând în rezervă cu ofertele lor. În urma acesteia discontul privat s'a urcat în Viena dela $4\frac{3}{8}\%$ la $4\frac{7}{16}\%$. În Budapesta cambii de prima bonitate s'au discontat între $4\frac{7}{16}\%$ — $4\frac{1}{2}\%$, de a doua bonitate dela $5\frac{1}{8}\%$ — $5\frac{1}{4}\%$, iar cambii de portofoliu cu 6% și peste 6% .

CRONICA.

Adunarea generală a „Solidarității“ la Caransebeș. Ca completare a raportului nostru publicat în Nr. nostru ultim asupra adunării generale dela Caransebeș a însoțirii noastre venim a face o scurtă dare de seamă și asupra celorlalte puncte de distracție luate în programa compusă din prilejul adunării.

Luni în in 17 crt. cea mai mare parte a participanților la adunarea dela Caransebeș au cercetat Baile Herculane, de unde au plecat Marți cu trăsurile la Ada Kaleh, insulă pe Dunăre; apoi la Orșova, unde în aceeași zi s'a făcut imbarcarea pe vapor pentru Turnu-Severin.

Aici reprezentanții „Solidarității” — vre-o 45 la număr — au fost primiți la debarcare de pe vapor de primarul orașului și delegații băncilor severinene cu câteva cuvinte de binevenire și apoi conduși în frunte cu muzica militară în orașul pavoazat, și încuartați la hoteluri și particulari. În aceeași zi au fost cercetate câteva instituții publice și monumentele istorice din T.-Severin: rămășițele dela Podul lui Traian, Turnul lui Sever și castelele romane.

Seara s'a dat în onoarea reprezentanților „Solidarității” din partea băncilor severinene în admirabila grădină comunală un banchet, la care au participat peste 100 persoane și cu care ocazie s'au rostit din ambele părți însuflețite și însuflețitoare toast.

Miercuri, reprezentanții „Solidarității” rămași în Turnu-Severin au cercetat băncile locale, luând informații de întocmirea lor internă și modul lor de lucrare; apoi șantierul, târgul de rămători și abatoriu. Cu trenurile de d. a. și seara au părăsit apoi cu toții în grupe mai mari sau mici ospitalul oraș T.-Severin întorcându-se în patrie parte prin T.-Roșu, parte peste Orșova.

În general adunarea dela Caransebeș a „Solidarității” a fost din cele mai reușite din toate punctele de vedere; a decurs în cea mai deplină armonie atât în partea sa oficială, cât și în cea distractivă și nu putem să nu ne exprimăm și pe calea aceasta adâncă noastră mulțumită și recunoștință în prima linie comitetului aranjator instituit de băncile noastre din Caransebeș și tuturor acelor instituții și persoane, cari au conlucrat la buna reușită a adunării generale a însoțirii noastre. Nu mai puțin mulțumim și băncilor severinene și dlui primar din T.-Severin pentru dragostea frățescă cu care au întâmpinat și primit pe reprezentanții „Solidarității” în istoricul lor oraș. Cunoștințele și prieteniile noue legate cu aceasta ocazie vor contribui sigur și mai mult la cimentarea legăturilor firești dintre frații și împreună-muncitorii în același ogor național de aici și de dincolo.

*

O nouă organizație centrală a institutelor de bani din provincie. În locul „Băncii centrale de credit” ajunsă în criză se va înființa în Budapesta o nouă instituție centrală pe seama institutelor de bani din provincie, lucru ce s'a hotărât în o conferință recentă ținută sub presiunea ministrului de finanțe.

Noua instituție va fi o centrală de reescont pentru băncile din provincie, care pe lângă respectarea autonomiei membrilor sei, va funcționa totodată ca un organ de control al acestora. Capitalul social al noii centrale este proiectat cu cel puțin K 5 milioane, din care guvernul va subscrie K 2 milioane, iar K 3 milioane vor avea să subscrie băncile din provincie, și anume în prima linie acționarii „Băncii centrale de credit”, care institut va licuיד.

O hotărâre definitivă asupra noului plan al ministrului de finanțe se va lua în adunarea generală dela 29 crt. a „Băncii centrale de credit”.

*

Presă maghiară și „Solidaritatea”. Despre convocarea adunării generale dela 16 crt. a însoțirii noastre la Caransebeș au luat notiță și câteva ziare maghiare. Unele au înregistrat simplu faptul convocării și programa adunării generale, altele însă au dat drumul fantaziei lor născocind știri sensaționale despre însoțirea noastră. Iată d. ex. ce a scris ziarul „Az Est” sub titlul de „Preparativele institutelor de bani românești”, — două trei zile înainte de adunare.

Partea a doua a programei — zice — se ocupă cu afacerile de parcelare și colonizare. Afacerile acestea le va cultiva în viitor în locul singuraticelor institutelor asociația („Solidaritatea”) și se va forma un comitet special. În acest comitet vor fi reprezentate prin câte un membru din direcțiunile institutelor de bani „Economul” din Cluj, „Albina” din Sibiu, „Timișiana” din Timișoara și „Furnica” din Făgăraș. „Solidaritatea” voiește să pornească o luptă de exterminare în contra institutelor de bani, ce stau afară de însoțire, cari, mare parte, se ocupa cu afaceri uzurare.

Sunt atât de absurde și de potrivite apropiatului sezon de castraveți aserțiunile acestea încât a da o altă desmințire, decât cea pe care o cuprinde notița de față, aflăm cu totul de prisos.

*

„Reuniunea română agricolă din Sibiu” a aranjat în cursul celor 24 de ani ai existenței sale în total 34 de expoziții, anume 6 expoziții de copii, 5 de poame, 2 de oi și una de industrie de casă; în fine cele mai multe, 20 de expoziții de vite de prăsilă.

Premiile împărțite la aceste expoziții se urcă la K 4746 o sumă de sigur considerabilă, având în vedere mijloacele restrânse, de cari dispune reuniunea. Proxima expoziție de vite se va ține în comuna Sebeșul inferior, în cursul anului curent.

*

La chestiunea „Târnavenei” din Sighișoara, am primit dela dl Zah. Colceriu o replică la „Un răspuns” publicat de direcțiunea numitului institut în Nr. 21 a. c. a revistei noastre.

Trimitătorul replicii declară — și face corect — că nu reflectează la atacurile personale, ce i-s'au aplicat și nici nu-l ating învinuirile, ce i-s'au pus în cărcă. Privitor la sămburile chestiunii sulate cere însă din nou lămuriri că cum a executat direcțiunea „Târnavenei” ordinul adunării generale trecute a societății?

BIBLIOGRAFIE.

Egyházi adók behajtásáról (Despre încasarea dărilor bisericesti) de Dr. Petru Poruțiu, avocat. Cluj, 1912 Tipografia Gombos Ferencz.

Sub titlul de mai sus a apărut în o broșurică de 8 pag. un articol al dlui Dr. Petru Poruțiu, avocat în Bistrița, publicat în Nr. 20/1912 al revistei „Erdélyrészi Iogi Köz!öny”. În broșura sa tânărul autor dovedește, bazat de lege și pe scrierile mai multor autori maghiari că contrar părerii judecătorei ceruiale din Bistrița — dările bisericesti a confesiunilor recipiate se pot încasa nu numai pe cale administrativă, cum de regulă se face, ci și pe calea procesului ordinar. Publicații de natura aceasta ar fi de dorit să apară și românește.

Sumar.

Un act distins și nobil.— Urcarea capitalului social al „Albinei”.— De ce trebuie ținut seamă la cumpărări-vânzări de realități.— Novela nouelor legi de dare.— *Situațiunea agricolă*: Starea sămănăturilor. *Apel* către băncile noastre.— *Revista financiară*: Situațiunea.— *Cronică*: Adunarea generală a „Solidarității. O nouă organizație centrală a institutelor de bani din provincie, Presa maghiară și „Solidaritatea”, „Reuniunea română agricolă din Sibiu”, La chestiunea „Târnăveni” din Sighișoara. — *Bibliografie*: Egyházi adók behajtásáról.

Următoarele cărți se pot procura dela
Librăria CURCU, Brașov,
 precum și dela orice librărie.

I. C. PANȚU:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, 8° mare, I—VIII + 213 pag. Cor. 3.—	
Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8° mare, I—VIII + 324 pag.	„ 4.—
Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Atacări de bancă, 8° mare, 70 pag.	„ 1.—
Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8° mare, I—IX + 160 pag.	„ 3.—
Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea terminilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată, 8° mare, I—X + 322 pag.	„ 3-50
Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8° mare 28 pag.	„ 0-60
Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, octav mare 70 pag.	„ 1-20

„**MINERVA**” însoțire de conzum și valorizare, Cincul mare (Nagysink).

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **conducător** la însoțirea de conzum „Minerva” din Cincul-mare (Nagysink) cott. Târnava-mare se scrie concurs.

Emolumentele se stabilesc prin invoieală, având concurenții să și le precizeze în petiția de concurs până în 15 Iulie a. crt.

La ocuparea postului de conducător se cere a se depune și cautiune conf. statutelor.

Informațiuni mai deaproape se dau la cerere dela biroul însoțirii „Minerva”.

1—1

Direcțiunea.

„**Crișana**” institut de credit și economii societate pe acții în Brad.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de funcționar la centrala institutului „Crișana” din Brad se publică concurs cu termen până la 10 Iulie st. n. a. c.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

- salariu cor. 1200.
- bani de cuartir cor. 300.
- 15% adaus de scumpete după salariu
- 6% cuincuenale de câte 10% după salariul fundamental;
- tantiemă statutară (circa Cor. 200.)

Dela reflectanți se recere ca să documenteze că au absolvat o școală superioară de comerț cu examen de maturitate, că posedă în afară de limba română limba maghiară eventual și cea germană, în scris și vorbit și că au praxă de bancă suficientă pentru licidatură.

Se cere mai departe a fi eliberați de serviciul militar activ.

Cel ales numai după un an de probă va fi denumit definitiv, când va fi înscris și la fondul de pensie al institutului.

Cererile, împreunate cu atestatele în original sau copie legalizată, au a se înainta la subsemnata direcțiune, iar postul este a se ocupa imediat după alegere.

1—2

Direcțiunea.

„**TÂRNĂVEANA**”, institut de credit și economii societate pe acții în Sighișoara.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **contabil conducător** se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. reflectanții se dovedească absolvarea școlii de specialitate;

2. serviciul prestat până acuma la vreun institut și capabilitate de a conduce independent toate ajendele de contabilitate,

3. purtarea morală inescapabilă. Cei liberi de miliție vor fi preferiți. Primul an de serviciu aplicarea va fi provizorie, ear după serviciu corespunzător u de un an va urma definitivarea.

Dotăția acestui post, în anul prim de probă este:

a) salariu anual K 1400 plătit în rate lunare anticipative.

b) bani de quartir K 360.

c) tantiema statutară.

După definitivare:

a) salariu anual K 1600.

b) bani de quartir K 480.

c) tantiema statutară.

Salariul fundamental de K 1600 tot la 3 ani se urcă cu K 200.

Postul este de a se ocupa imediat, sau cel mult până la 1 Iulie a. c. st. n.

(149) 2—3

Direcțiunea